

Wymagania edukacyjne z biologii dla kl. III Gimnazjum

Rok szkolny 2015/2016

Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
dopuszczający (K)	dostateczny (P)	dobry (R)	bardzo dobry (D)	Celujący (W)
GENETYKA				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy gatunkowe i indywidualne podanych organizmów • wyjaśnia, że jego podobieństwo do rodziców jest wynikiem dziedziczenia cech • wskazuje miejsca występowania DNA • wylicza elementy budujące DNA • określa rolę DNA jako nośnika informacji genetycznej • wymienia nazwy poszczególnych podziałów komórkowych • podaje liczbę chromosomów w komórkach somatycznych i płciowych człowieka • wskazuje miejsce zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka • wskazuje kodon na modelu lub ilustracji DNA 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia „genetyka” oraz „zmiennosc organizmów” • rozpoznaje cechy dziedziczne i niedziedziczne • omawia zastosowania genetyki w różnych dziedzinach: medycynie, kryminalistyce, rolnictwie, archeologii • uzasadnia występowanie zmienności wśród ludzi • przedstawia budowę nukleotydu • wymienia nazwy zasad azotowych • wyjaśnia regułę komplementarności zasad • definiuje pojęcia: „gen” i „genom” • przedstawia budowę chromosomu • definiuje pojęcie „kariotyp” • omawia proces replikacji • porównuje budowę DNA z budową RNA • rozpoznaje na modelu lub ilustracji DNA i RNA • definiuje pojęcia: „chromosomy homologiczne”, „komórki haploidalne”, „komórki 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między cechami gatunkowymi a indywidualnymi oraz podaje przykłady tych cech • wyjaśnia, z czego wynika podobieństwo organizmów potomnych do rodzicielskich w wypadku rozmnażania płciowego i bezpłciowego • wymienia źródła cech dziedzicznych i niedziedzicznych oraz podaje przykłady tych cech • wykazuje konieczność związania DNA przez białka i powstania chromatyny w jądrze komórkowym • wyjaśnia, z czego wynika komplementarność zasad • określa różnice między genem a genomem • omawia przebieg mitozy i mejozy • omawia różnice między mitozą a mejozą • wykazuje uniwersalność kodu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dowodzi, że cechy organizmów kształtują się dzięki materiałowi genetycznemu oraz są wynikiem wpływu środowiska • przedstawia graficznie regułę komplementarności zasad azotowych • uzasadnia konieczność zachodzenia procesu replikacji DNA przed podziałem komórki • wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej • odczytuje kolejność aminokwasów kodowanych przez dany fragment mRNA z tabeli kodu genetycznego • interpretuje schemat literowego zapisu kodonu i budowy nici kwasu nukleinowego • wykonuje krzyżówkę genetyczną dotyczącą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje portfolio ukazujące jego podobieństwo do dziadków i rodziców • wykonuje model DNA • planuje i wykonuje dowolną techniką model podziału komórki • przewiduje cechy osobników potomnych na podstawie prawa czystości gamet • interpretuje krzyżówkę genetyczną dotyczącą dziedziczenia hemofilii oraz daltonizmu • ocenia znaczenie badań prenatalnych dla człowieka • dowodzi znaczenia mutacji w przystosowaniu organizmów do zmieniającego się środowiska

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje u ludzi cechy dominujące i recesywne • podaje liczbę chromosomów występujących w komórce diploidalnej człowieka • rozpoznaje kariogram człowieka • wskazuje na kariogramie człowieka chromosomy płci • wymienia cztery główne grupy krwi występujące u ludzi • określa konsekwencje wystąpienia konfliktu serologicznego • wyjaśnia pojęcie „mutacja” • wylicza czynniki mutagenne 	<p>diploidalne”</p> <ul style="list-style-type: none"> • szacuje liczbę chromosomów w komórce haploidalnej, znając liczbę chromosomów w diploidalnej komórce danego organizmu • omawia znaczenie mitozy i mejozy • wyjaśnia pojęcia: „kod genetyczny”, „gen”, „kodon” • omawia znaczenie kodu genetycznego • omawia budowę kodonu i genu • omawia badania Mendla • zapisuje genotypy homozygoty dominującej i recesywnej oraz heterozygoty • na schemacie krzyżówki genetycznej rozpoznaje genotyp oraz określa fenotyp rodziców i pokolenia potomnego • wykonuje krzyżówki genetyczne dotyczące dziedziczenia jednego genu • wyjaśnia zasadę dziedziczenia płci • wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią • określa cechy chromosomów X i Y • omawia sposób dziedziczenia grup krwi • omawia sposób dziedziczenia czynnika Rh • wymienia przykłady cech zależnych od wielu genów oraz od środowiska • rozróżnia mutacje genowe i chromosomowe • omawia skutki wybranych mutacji genowych • charakteryzuje wybrane choroby genetyczne 	<p>genetycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia biosyntezę białek na podstawie ilustracji • ocenia znaczenie prac Mendla dla rozwoju genetyki • interpretuje krzyżówki genetyczne, używając określeń „homozygota”, „heterozygota”, „cecha dominująca”, „cecha recesywna” • ustala grupy krwi dzieci, znając grupy krwi ich rodziców • wykonuje krzyżówkę genetyczną dotyczącą dziedziczenia grup krwi • określa możliwość wystąpienia konfliktu serologicznego • uzasadnia, że mutacje są podstawowym czynnikiem zmienności organizmów • omawia przyczyny wybranych chorób genetycznych • rozpoznaje grupy krwi na podstawie zapisu genotypów osób • wyjaśnia, w jaki sposób środowisko wpływa na rozwój osobowości • wymienia przykłady chorób człowieka warunkowanych mutacjami genowymi (mukowiscydoza) i chromosomowymi (zespół Downa) 	<p>dziedziczenia hemofilii oraz daltonizmu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm ujawniania się cech recesywnych sprzężonych z płcią • omawia prawo czystości gamet • tworzy krzyżówki genetyczne dotyczące dziedziczenia określonej cechy i przewiduje genotypy oraz fenotypy potomstwa • ocenia znaczenie poznania budowy ludzkiego DNA • ocenia wpływ środowiska na kształtowanie się cech • przewiduje wpływ prowadzenia określonego trybu życia na powstawanie chorób genetycznych 	
--	---	---	---	--

EWOLUCJA ŻYCIA

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dowody ewolucji wskazuje przykłady narządów szczątkowych w organizmie człowieka omawia ideę walki o byt wymienia przykłady organizmów należących do rzędu naczelnych określa na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi naczelnymi wymienia cechy człowieka rozumnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości omawia etapy powstawania skamieniałości definiuje pojęcie „relikt” wymienia przykłady reliktów definiuje pojęcia: „struktury homologiczne”, „struktury analogiczne”, „konwergencja” wymienia przykłady struktur homologicznych i analogicznych omawia główne założenia teorii ewolucji Darwina definiuje pojęcie „endemit” wymienia przykłady endemitów wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny ilustruje przykładami działanie doboru naturalnego i doboru sztucznego wskazuje na mapie miejsce, w którym rozpoczęła się ewolucja naczelnych wskazuje u człowieka cechy wspólne z innymi naczelnymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje dowody ewolucji rozpoznaje rodzaje skamieniałości rozpoznaje ogniwa pośrednie wskazuje u form pośrednich cechy dwóch różnych grup systematycznych omawia przykłady potwierdzające jedność budowy i funkcjonowania organizmów określa rolę doboru naturalnego w powstawaniu nowych gatunków omawia różnice pomiędzy doborem naturalnym a doborem sztucznym wymienia cechy człowieka, które pozwalają zaklasyfikować go do poszczególnych jednostek systematycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa warunki powstawania skamieniałości przedstawia w formie graficznej etapy powstawania skamieniałości opisuje przebieg ewolucji człowieka porównuje różne formy człowiekowatych ocenia korzyści człowieka z zastosowania doboru sztucznego określa stanowisko systematyczne człowieka wymienia czynniki, które miały wpływ na ewolucję człowieka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia współczesne spojrzenie na ewolucję – syntetyczną teorię ewolucji ocenia rolę struktur homologicznych i analogicznych jako dowodów ewolucji wyjaśnia, w jaki sposób izolacja geograficzna prowadzi do powstawania nowych gatunków
---	---	--	--	---

EKOLOGIA

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia wymienia czynniki ograniczające występowanie gatunków w różnych środowiskach definiuje pojęcia: „populacja”, „gatunek” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w terenie siedlisko przykładowego gatunku definiuje pojęcie „nisza ekologiczna” określa wpływ wybranych czynników środowiska na funkcjonowanie organizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdziela siedlisko i niszę ekologiczną omawia na przykładzie wpływ środowiska na wygląd organizmu omawia różnice między ekologią a ochroną przyrody i ochroną środowiska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje wykres przedstawiający zakres tolerancji ekologicznej danego gatunku wykazuje zależność między cechami środowiska a występującymi w nim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> planuje doświadczenie sprawdzające wpływ wybranych czynników na funkcjonowanie organizmu przewiduje losy populacji na podstawie jej struktury wiekowej uzasadnia, że konkurencja
--	---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy populacji • wymienia czynniki wpływające na liczebność populacji • wymienia typy rozmieszczenia osobników w populacji • wymienia przykłady zwierząt żyjących w stadzie • wylicza zależności międzygatunkowe • definiuje pojęcie „konkurencja” • wymienia czynniki, o które konkurują organizmy • wymienia przykłady roślinożerców • wymienia przykłady drapieżników i ich ofiar • omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa • wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych • wylicza nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe • wymienia przykłady organizmów, które łączy zależność nieantagonistyczna • wymienia pięć przykładowych ekosystemów • przedstawia składniki biotopu i biocenozy • rozróżnia ekosystemy sztuczne i naturalne • wymienia piętra lasu • wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego • przyporządkowuje znane organizmy do poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z wykresu dane dotyczące zakresu tolerancji • określa właściwości środowiska wodnego • porównuje warunki życia w wodzie i na lądzie • określa przyczyny migracji • omawia zmiany liczebności populacji • ilustruje różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje przykłady gatunków rozmieszczonych w dany sposób • określa wady i zalety różnych typów rozmieszczenia populacji • charakteryzuje grupy wiekowe w populacjach • klasyfikuje dodatnie i ujemne zależności międzygatunkowe • opisuje działania, które pozwalają zwyciężać w konkurencji • omawia przyczyny i skutki konkurencji międzygatunkowej i wewnątrzgatunkowej • określa znaczenia roślinożerców w przyrodzie • omawia adaptacje roślinożerców do zjadania pokarmu roślinnego • wyjaśnia na wybranych przykładach, na czym polega drapieżnictwo • wymienia charakterystyczne cechy drapieżnika i jego ofiary • wymienia przykłady roślin drapieżnych • wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo • klasyfikuje pasożyty na 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w terenie populacje różnych gatunków • określa wpływ migracji na zagęszczenie i liczebność populacji • wyjaśnia, jaki jest związek wędrówek zwierząt z porami roku • opisuje wpływ hierarchii panującej w stadzie na życie poszczególnych jego członków • odczytuje dane z piramid wieku • charakteryzuje ujemne zależności wewnątrzgatunkowe • porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową • wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność • charakteryzuje sposoby obrony roślin przed zjadaniem • omawia różne strategie polowań stosowanych przez drapieżniki • opisuje sposoby obrony organizmów przed drapieżnikami • omawia przystosowania roślin drapieżnych do zdobywania pokarmu • charakteryzuje przystosowania organizmów do pasożytniczego trybu życia • omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem • charakteryzuje role grzyba i glonu w plesze porostu 	<p>organizmami</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza zagęszczenie populacji, mając dane dotyczące liczebności populacji i zajmowanej przez nią powierzchni • wyjaśnia znaczenie pasożytnictwa w regulacji zagęszczenia populacji ofiar • określa warunki występowania dodatknych relacji między organizmami różnych gatunków • ocenia znaczenie bakterii azotowych występujących w glebie • wyjaśnia znaczenie wiedzy o mikoryzie dla grzybiarzy • omawia czynniki, które zakłócają równowagę ekosystemu • planuje i wykonuje model łańcucha lub sieci pokarmowej • analizuje informacje przedstawione w formie piramidy ekologicznej • omawia schemat obiegu węgla w ekosystemie • przewiduje skutki osuszania obszarów podmokłych • określa rolę drapieżników w przyrodzie jako regulatorów liczebności ofiar • charakteryzuje relację międzygatunkową między rośliną motylkową a bakteriami brodawkowymi • porównuje liczbę organizmów 	<p>jest czynnikiem doboru naturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje wykresy przedstawiające wzajemną regulację liczebności populacji roślin i roślinożerców • wykazuje zależności między liczebnością populacji drapieżnika a liczebnością populacji jego ofiary • wykazuje zależność między warunkami, w których powstał dany las a jego strukturą piętrową • przewiduje skutki, jakie dla ekosystemu miałyby wyginięcie określonego ogniwa we wskazanym łańcuchu pokarmowym • interpretuje zależności między poziomem pokarmowym a biomasą i liczebnością populacji • porównuje poziomy różnorodności biologicznej
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • rysuje schematy prostych łańcuchów pokarmowych w wybranych ekosystemach • podaje przykład pierwiastka krążącego w ekosystemie • wylicza czynniki wpływające na stan ekosystemów • wymienia poziomy różnorodności biologicznej 	<p>zewewnętrzne i wewnętrzne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady pasożytnictwa u roślin • określa warunki współpracy między gatunkami • definiuje pojęcia: „mutualizm”, „komensalizm” • omawia budowę korzeni roślin motylkowatych • wskazuje w terenie biotop i biocenozę wybranego ekosystemu • wyjaśnia, na czym polega równowaga dynamiczna ekosystemu • wskazuje w terenie miejsce zachodzenia sukcesji wtórnej • wymienia przykłady gatunków żyjących w poszczególnych piętrach lasu • wyjaśnia przyczyny istnienia łańcuchów pokarmowych • wskazuje różnice między producentami a konsumentami • rysuje schemat prostej sieci pokarmowej • omawia na podstawie ilustracji piramidę ekologiczną • wykazuje, że materia krąży w ekosystemie • wykazuje, że energia przepływa przez ekosystem • wskazuje nekrofagi jako organizmy przyczyniające się do krążenia materii • definiuje termin „różnorodność biologiczna” 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zależności między biotopem a biocenozą • omawia różnice między ekosystemami naturalnymi a sztucznymi • charakteryzuje przebieg sukcesji pierwotnej i wtórnej • analizuje przykłady powiązań pokarmowych we wskazanym ekosystemie • charakteryzuje role poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego • wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej • charakteryzuje poziomy różnorodności biologicznej • wyjaśnia różnice pomiędzy dwoma poziomami różnorodności biologicznej • wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej • uzasadnia konieczność zachowania różnorodności biologicznej 	<p>w sieci zależności pokarmowych w ekosystemie naturalnym i sztucznym</p>	
--	--	---	--	--

CZŁOWIEK I ŚRODOWISKO

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na zanieczyszczenie atmosfery • wskazuje źródła zanieczyszczenia powietrza w najbliższej okolicy • wymienia źródła zanieczyszczenia wód słodkich • wylicza klasy czystości wód • wymienia przyczyny zanieczyszczeń wód słonych • wymienia funkcje gleby w ekosystemie • wylicza czynniki wpływające na degradację gleby • wymienia przykłady czynników prowadzących do wyjałowienia gleby • rozpoznaje surowce wtórne • wymienia sposoby unieszkodliwiania odpadów • przyporządkowuje odpady do odpowiednich pojemników przeznaczonych do segregacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady naturalnych i powstałych w wyniku działalności ludzi zanieczyszczeń atmosfery • omawia wpływ kwaśnych opadów na środowisko • omawia warunki tworzenia się kwaśnych opadów, dziury ozonowej i smogu • omawia przyczyny ocieplania się klimatu • podaje metody oczyszczania wód • omawia sposoby ochrony wód • charakteryzuje metody oczyszczania ścieków stosowane w nowoczesnych oczyszczalniach • wyjaśnia, dlaczego próchnica jest ważnym elementem gleby • omawia metody rekultywacji gleby • określa czas biodegradacji wskazanego produktu • wyjaśnia pojęcie „recykling” • analizuje problem dzikich wysypisk • uzasadnia konieczność rezygnacji z toreb foliowych na rzecz opakowań wielokrotnego użytku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje czynniki wpływające na zanieczyszczenie atmosfery • klasyfikuje zanieczyszczenia atmosfery na naturalne i powstałe w wyniku działalności ludzi • wykazuje wpływ spalania surowców naturalnych na stan atmosfery • wyjaśnia rolę porostów w ocenie czystości powietrza • określa sposób wykorzystania wody w zależności od klasy jej czystości • wyjaśnia wpływ zakwitów na stan wód • opisuje metody oczyszczania wód • uzasadnia, że gleba ma duże znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu • charakteryzuje proces powstawania próchnicy • omawia czynniki degradujące glebę • ocenia znaczenie wykorzystywania surowców wtórnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dowodzi związku rozwoju gospodarki na świecie z globalnym ociepleniem • przewiduje skutki globalnego ocieplenia • ocenia znaczenie regulacji rzek • analizuje i komentuje stan czystości rzek w Polsce na podstawie wykresu • dowodzi, że wypalanie łąk i pól jest szkodliwe dla gleby • prezentuje postawę świadomego konsumenta • ocenia wpływ różnych metod unieszkodliwiania odpadów na środowisko 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza badanie stanu powietrza swojej okolicy za pomocą skali porostowej • wykazuje związek między zanieczyszczeniem powietrza a zanieczyszczeniem wód gruntowych • planuje sposoby rekultywacji zdegradowanych gleb w najbliższej okolicy • planuje i realizuje projekt edukacyjny dotyczący ochrony środowiska na co dzień
---	--	---	--	---